

Børn og Unge
Dagtilbud –
Plangrundlag 2016-2026

Indhold

Indledning.....	3
Anbefalinger	3
Prognosen for hele dagtilbudsområdet	3
Prognoser for lokalområderne	4
Erritsø	4
Kirstinebjerg	5
Ullerup Bæk	6
Fjordbakken området	7
Kapaciteten på dagtilbudsområdet	9
Dagplejen.....	9
Daginstitutioner.....	10
Fleksibilitet.....	10
Forsyningssikkerheden	11
Ledig kapacitet.....	11
Særlige forhold	13
Pasningsfrekvens	13
Glidende overgang	13
Andre forudsætninger	13

Indledning

Hvert år udarbejdes der et notat om udviklingen i prognosen for pasning af børn i alderen 0-6 år.

Prognosen kan give et billede af de overordnede tendenser.

Prognosen for de kommende år tager udgangspunkt i børnetallet for 2015, som har været ekstraordinært lavt. Et tilsvarende lavt fødselstal forventes også de næste par år, før der igen forventes en normalisering af fødselstallene med omkring 550 fødsler. Prognosen giver således et billede af en forestående periode med færre børn med pasningsbehov, mens der på længere sigt ses et stigende pasningsbehov.

Notatet giver indledningsvis et billede af den overordnede prognose for hele perioden, hvorefter prognosen for de enkelte distrikter gennemgås.

De efterfølgende afsnit omhandler sammensætningen af pladsudbuddet og antallet af ledige pladser. Afslutningsvis gives en række informationer om forhold, der ligger til grund for prognosen.

Anbefalinger

Med baggrund i nedenstående prognose for dagtilbud, kan der kan peges på en række forhold, som har betydning for kapaciteten og styringen af Fredericia Kommunes daginstitutionspladser:

- **Lavere børnetal giver flere ledige pladser – pladser der er behov for på længere sigt**
- **Prognosen tager ikke højde for bosætningstrategien – prognosen er lavet før strategien**
- **Der er tidligere set større udsving i børnetallene, hvilket kan forekomme igen. Dette vil påvirke pasningsbehovet**
- **Der anvendes kun det nødvendige antal pladser– der reguleres løbende i udbuddet af pladser.**

Prognosen for hele dagtilbudsområdet

Fødselstallene de sidste par år har været relativt lave. Det var skønnet, at der ville blive født omkring 533 børn i 2014, men der blev kun født 464 - en forskel på 69 børn.

Det forventes, at det samlede børnetal først i år 2023 vil komme op på niveauet som i år 2015. Forventninger om relativt lave fødselstal i perioden 2016-2018 er hovedårsag til, at der forventes færre børn i perioden 2016-2022.

Alder	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
0-2 år	1.113	1.047	1.005	1.022	1.047	1.066	1.094	1.123	1.142	1.152	1.160	1.168
3-6 år	1.673	1.686	1.677	1.646	1.613	1.590	1.616	1.653	1.688	1.726	1.760	1.783
I alt	2.786	2.734	2.682	2.669	2.659	2.656	2.710	2.776	2.829	2.878	2.920	2.951
Udvikling		-52	-104	-117	-127	-130	-76	-10	44	93	134	165

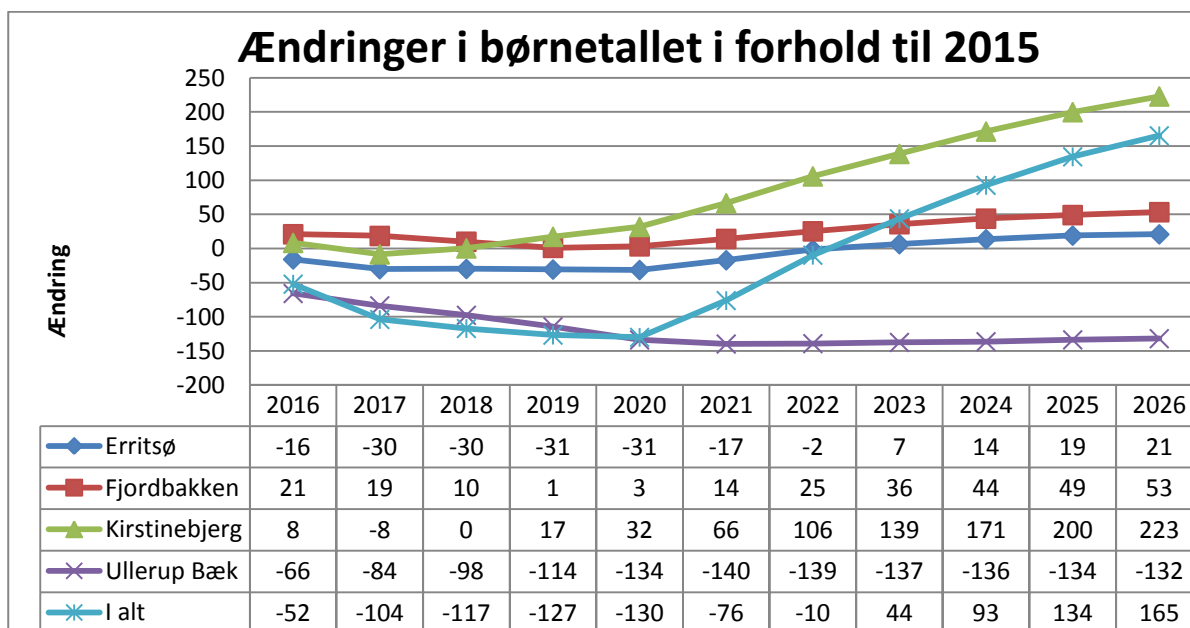
Antallet af 3-6 årige forventes ligeledes først i 2023 at være på samme niveau som i dag.

Samlet set falder børnetallet frem mod 2020, hvorefter børnetallet stiger med 31-49 børn årligt.

Nedenstående graf viser udviklingen i distrikterne, hvor:

- Kirstinebjerg og Fjordbakken oplever stigende børnetal.
- Erritsø oplever faldende børnetal frem til 2020, hvorefter børnetallet stiger svagt.
- Ullerup Bæk oplever nedgang i børneantallet i hele perioden.

Af grafen ses hovedtendenserne i udviklingen i børnetallet i de kommende år - den lyseblå linje viser den samlede udvikling i børnetallet for alle områder.

Ovenstående udvikling uddybes for hvert område i det følgende afsnit.

I forhold til prognosen lavet i 2014, så viser denne prognose et fald i antallet af børn med pasningsbehov hovedsageligt forårsaget af et lavere fødselstal.

Prognoser for lokalområderne

Erritsø

Pasningsbehov

Erritsø oplever faldende børnetal. Der blev kun født 40 børn i 2014 mod normalt det dobbelte.

Der er således færre 0-2 årige børn i perioden frem mod 2016-2017, hvorefter børnetallet stiger svagt. Antallet af 3-5 årige falder hen mod 2020, hvorefter der opleves en jævn stigning.

Pasningsbehovet ligger mellem 439-491. I budgetperioden vil pasningsbehovet være svagt faldende.

Erritsø	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
0-2 år	191	157	139	152	167	172	176	179	182	183	183	183

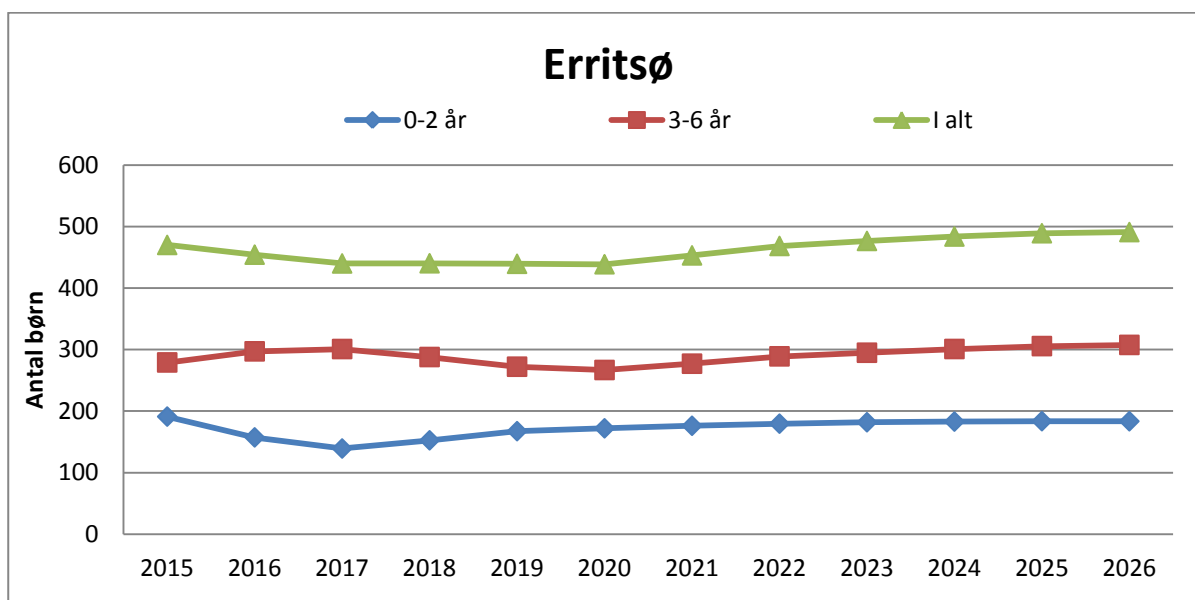
3-6 år	279	297	301	288	272	267	277	289	295	301	306	307
I alt	470	454	440	440	439	439	453	468	477	484	489	491

Behov for pladser

Erritsø	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Dagpleje	96	96	96	96	96	96	96	96	96	96	96	96
Institution	469	419	387	401	415	419	437	456	466	475	481	482
Overskydende	28	78	110	96	82	78	60	41	31	22	16	15

Såfremt de private dagplejepladser ikke udnyttes fuldt ud, vil der være færre ledige daginstitutionspladser.

Grafen viser udviklingen børnetallet, herunder faldet i 0-2 årige frem mod 2017.

Kirstinebjerg

Pasningsbehov

Området oplever stabilt børnetal i budgetperioden 2016-2019. Herefter skønnes udviklingen på Fredericia C at påvirke udviklingen. Det forventes, at børnetallet fra 2015 til 2026 stiger med omkring 123 børn fra 1021 til 1244 børn.

Kirstinebjerg	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
0-2 år	430	414	409	421	433	445	460	477	488	497	505	512
3-6 år	591	615	603	600	605	608	627	650	671	695	716	732
I alt	1.021	1.029	1.012	1.021	1.038	1.053	1.087	1.127	1.160	1.192	1.221	1.244

Der er ledige daginstitutionspladser i budgetperioden 2015-2022. Herefter vil kapaciteten gradvist blive udnyttet i takt med udbygningen af Fredericia C.

Den private sektor har udvidet med 31 pladser siden sidste prognose. Ikke alle disse pladser skønnes anvendt, men kan potentielt bringes i anvendelse.

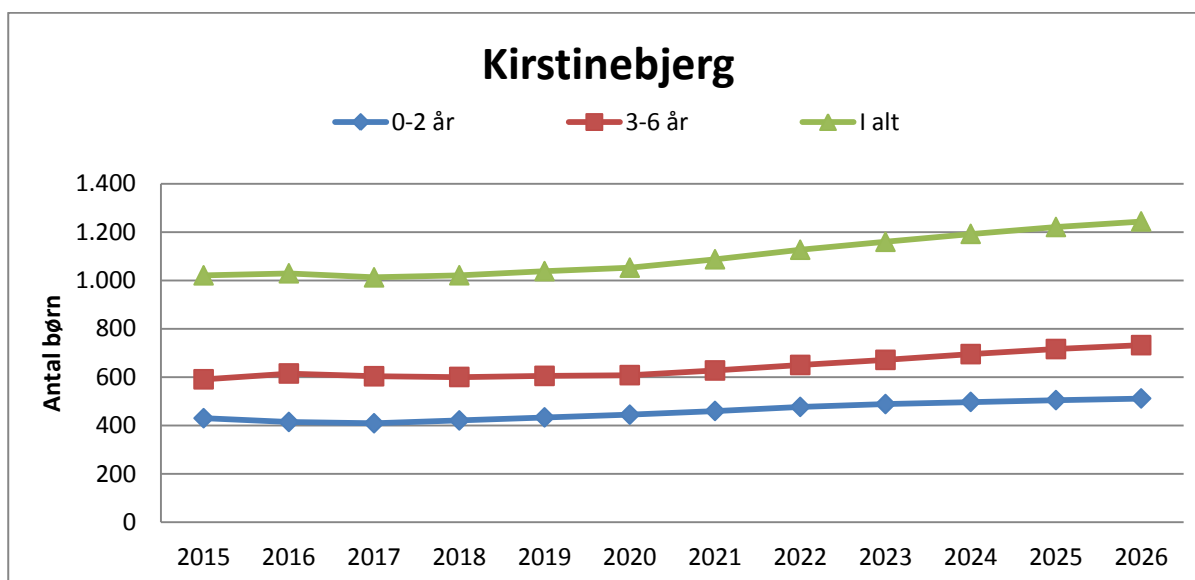
Fra omkring år 2022 vil den samlede kapacitet være udnyttet i alle typer af dagtilbud i lokalområdet, herunder den private del. Der vil således være behov for at skabe flere pladser i området svarende til op mod 142 ny pladser. Det kan såvel være institutionspladser som pladser skabt i dagplejen.

Børnehuset Østervolds har en fastsat levetid på 10 år med ophør omkring 2020. Der skal således tages stilling til Østervolds fremtid som led i den samlede vurdering af, hvorledes distriktets kapacitet kan udbygges.

Behov for pladser

Kirstinebjerg	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Dagpleje	156	156	156	156	156	156	156	156	156	156	156	156
Institution	1.139	1.132	1.110	1.130	1.160	1.185	1.235	1.291	1.336	1.378	1.414	1.444
Overskydende	163	170	192	172	142	117	67	11	-34	-76	-112	-142

Af grafen ses udviklingen i pasningsbehovet, hvor det særligt er fra 2020-2021 at børnetallet stiger.

Ullerup Bæk

Pasningsbehov

Ullerup Bæk oplever et fald i behovet for pasning i hele perioden. Faldet stopper omkring 2021, hvorefter udviklingen stabiliserer sig.

Det er særligt antallet af 0-2 årige, der falder i de førstkommande år. Faldende fødselstal betyder, at antallet af 3-6 årige også falder i perioden frem til 2023.

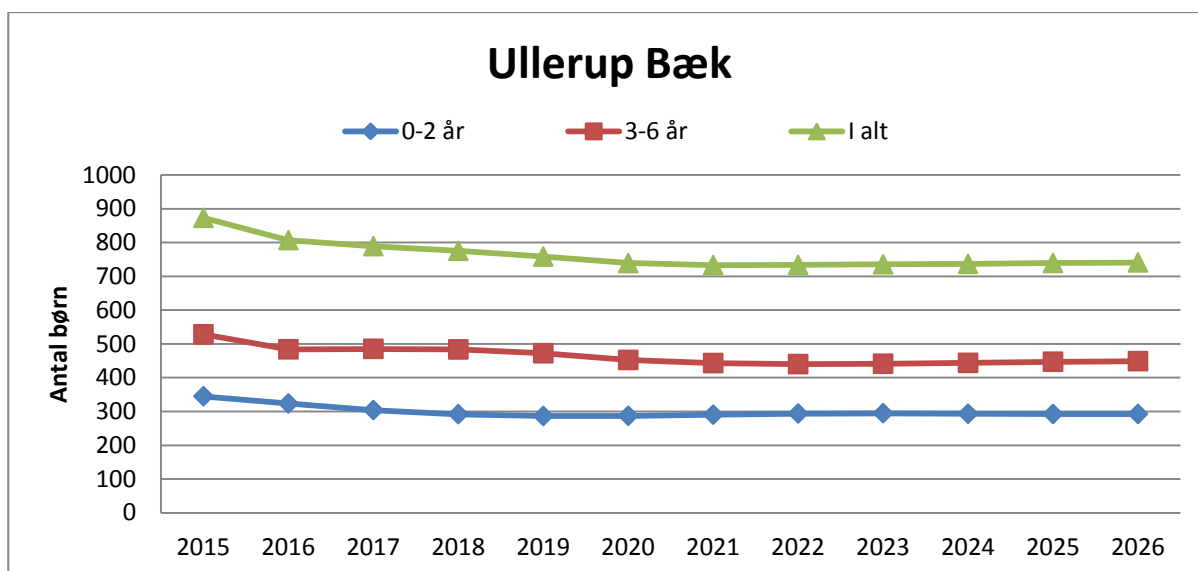
Ullerup Bæk	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
0-2 år	345	323	304	292	286	287	290	294	295	293	292	292
3-6 år	528	484	485	483	472	452	443	440	441	444	447	449
Hovedtotal	873	807	789	775	759	739	733	734	736	737	739	741

Med udviklingen i børnetallet, er der fortsat tilstrækkelig kapacitet til at holde to grupper (44 pladser) lukkede i henholdsvis Korsværtparken og Kløverløkken af sociale årsager.

Behov for pladser

Ullerup Bæk	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Dagpleje	104	104	104	104	104	104	104	104	104	104	104	104
Institution	1.010	923	885	859	837	818	815	820	822	822	824	826
Overskydende	30	117	155	181	203	222	225	220	218	218	216	214

Udviklingen i børnetallet ses også på grafen nedenfor.

Fjordbakken området

Pasningsbehov

Fjordbakken har i de seneste par år oplevet et fald i børnetallet, hvorfor der er reduceret i antallet af institutionspladser og dagplejen.

Udviklingen skønnes at vende i 2015, hvorefter der ses en svag generel stigning i børnetallet blandt de 0-2 årige. Når der i budgetperioden alligevel ses et samlet fald i børnetallet, så skyldes det, at antallet af 3-6 årige falder svagt.

Særligt fra 2021 ses en samlet stigning i børnetallet for begge aldersgrupper.

Fjordbakken	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
0-2 år	147	152	153	157	159	162	167	173	177	179	180	181
3-6 år	275	291	288	275	264	263	269	274	281	287	291	295
I alt	422	443	440	432	423	425	436	447	458	466	471	475

Det er særligt i Skærbæk området der forventes tilgang af børn i de kommende år. Herslev har et stabilt børnetal, mens Taulov området har et svagt faldende børnetal i de kommende år.

Behov for pladser

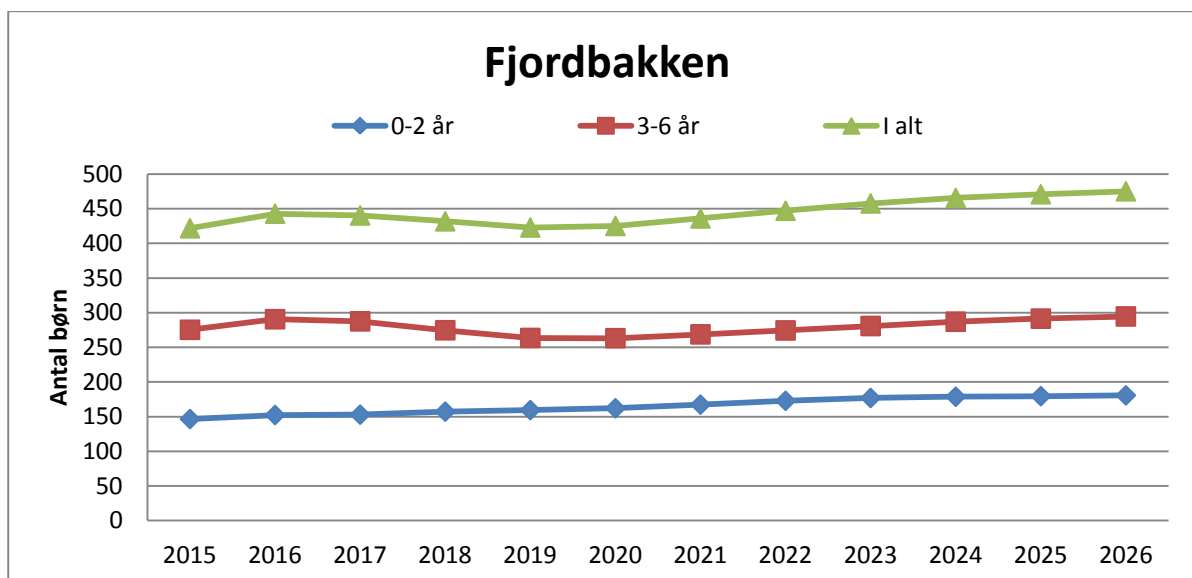
Fjordbakken	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Dagpleje	68	68	68	68	68	68	68	68	68	68	68	68
Institution	432	459	457	453	446	451	467	484	499	508	514	520
Overskydende	129	102	104	108	115	110	94	77	62	53	47	41

Den ledige kapacitet i daginstitutionerne er på mellem 41-129 pladser.

Den kommunale dagpleje er næsten halveret de seneste tre år, hvor efterspørgslen har været lav. Tidligere lå efterspørgslen på omkring 100 pladser. Nu er der 52 kommunale og 16 private pladser.

Området er karakteriseret ved 3 store institutioner med over 100 daginstitutionspladser samt Herslev Børnehave med plads til 40 børn. Derudover har det private tilbud Villa Gaia også omkring 40 pladser.

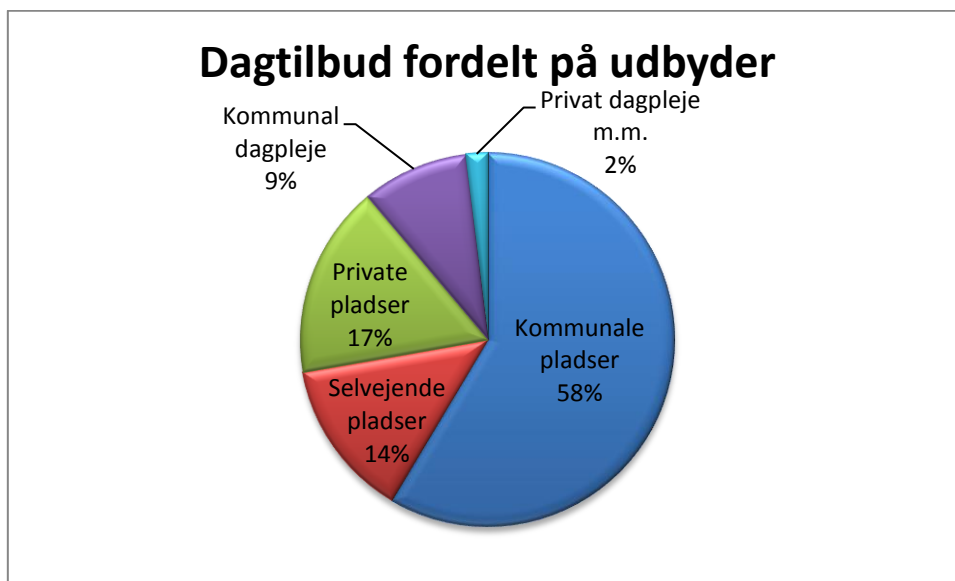
Grafisk ses udviklingen i børnetallet som vist nedenfor.

Kapaciteten på dagtilbudsområdet

Kapaciteten – forstået som de tilbud, der stilles til rådighed for borgerne – består hovedsageligt af daginstitutioner og dagplejepladser. Andre alternativer i form af pasning af egne børn udgør få promiller.

I henhold til gældende lovgivning, skal kommunerne udbyde en mangfoldighed af dagtilbud. I dag stiller Fredericia Kommune sammen med en række private udbydere et varieret udbud af pladser til rådighed, der imødekommer forskellige behov hos børnefamilierne. Udbydernes andel af pladserne opgjort i januar 2015 er vist i nedenstående figur.

Kilde: Børn og Unge, via træk fra KMD Institution. Opgjort 1. januar 2015.

Dagplejen

Grundet små årgange og deraf lavere efterspørgsel, er dagplejen reduceret i de seneste år. I 2011 var der eksempelvis 504 pladser, mens der i 2015 kun er 352 kommunale pladser.

Der er løbende fokus på at udnytte dagplejen optimalt og sikre balance mellem udbud og efterspørgsel.

Kommunale dagplejepladser	2014	2015	2016-2027
Erritsø	88	76	76
Fjordbakken	84	52	52
Kirstinebjerg - uden for voldene	100	92	92
Kirstinebjerg - midtbyen	44	44	44
Ullerup Bæk - Nr. Allé	48	44	44
Ullerup Bæk - Skjoldborgsvej	52	44	44
I alt	416	352	352

Endvidere sikrer 16 gæstedagplejere pasning ved sygdom, ferie og uddannelse af det faste personale.

Den private sektor dækker 72 pladser fordelt over hele byen. Der er således 424 dagplejepladser i alt.

Daginstitutioner

Hovedparten af pladsudbuddet ligger i daginstitutionerne. Pladserne er vist i nedenstående tabel.

Der er i alt 3.400 pladser fordelt på kommunale, selvejende og private institutioner.

Forventede antal pladser pr. 1. januar 2015							
Område	Pladser åbne	Pladser max.	Ejer	Fleks-pladser	0-2 års pladser	2-5 års pladser	3-5 års pladser
Erritsø	438	497	SKP	400	13	0	84
Fjordbakken	423	561	KP	516	0	0	45
Kirstinebjerg - udenfor volden	581	636	SKP	549	0	65	22
Kirstinebjerg – indenfor volden	592	666	KP	659	0	0	7
Ullerup Bæk (Nr. Allé)	449	533	SK	382	22	0	129
Ullerup Bæk (Skjoldborg)	480	507	SKP	367	0	0	140
Sum	2.963	3.400		2.873	35	65	427

Bem.: (*) S, K og P fortæller om der er S= selvejende pladser, K= kommunale pladser samt P= private pladser.

Fleksibilitet

87 % af daginstitutionspladserne er fleksible, dvs. kan benyttes af børn i alderen 0-6 år. De sidste 13 % kan kun anvendes af børn i særlige aldersgrupper – eksempelvis 3-5 års børn. Disse pladser er derfor mindre fleksible og kaldes i denne sammenhæng ufleksible.

Ufleksible pladser skaber bindinger, når pladserne skal udnyttes. Det er således uhensigtsmæssigt at have en for stor grad af ufleksible pladser, da "fødekæden" i form af børn fra dagplejen hele tiden skal være intakt, for at kunne udnytte disse pladser. Det betyder, at har man mange 3-5 årspladser i et lokalområde, så kan man ikke nedregulere dagplejen i området uden at det får konsekvenser for de dagtilbud, der har dagplejen som sin fødekilde.

Af tabellen ses, at særligt Erritsø og Ullerup Bæk har mange 3-5 års pladser. Dette er dog ikke et reelt problem, da de ufleksible pladser er koncentreret i institutioner, som samtidig tilbyder 0-2 års pladser, hvilket reelt svarer til at have fleksible pladser.

Nedenstående tabel viser, hvorledes pladserne er fordelt på kommunale, selvejende og private tilbud.

Når der skelnes mellem kommunale og selvejende tilbud, så skyldes det den potentielle mulighed for at lade sig privatisere. Private pladser indgår lovmæssigt ikke som en del af den officielle forsyningskæde.

De 3 sidste kolonner af tabellen viser de ufleksible pladser. Gøres den manglende fleksibilitet op, så har:

- Kommunale tilbud 7 % ufleksible pladser
- Selvejende tilbud 20 % ufleksible pladser
- Private tilbud 31 % ufleksible pladser.

Pladser pr. 1. januar 2015 - efter ejerskab							
Område	Ejer	Pladser åbne	Pladser max.	Fleks-pladser	0-2 års pladser	2-5 års pladser	3-5 års pladser
Erritsø	Komm.	375	349	294	13	0	42
Erritsø	Selveje	42	108	66	0	0	42
Erritsø	Privat	21	40	40	0	0	0
Fjordbakken	Komm.	378	516	516	0	0	0
Fjordbakken	Selveje	0	0	0	0	0	0
Fjordbakken	Privat	45	45	0	0	0	45
Kirstinebjerg	Komm.	658	741	741	0	0	0
Kirstinebjerg	Selveje	178	220	198	0	0	22
Kirstinebjerg	Privat	337	341	269	0	65	7
Ullerup Bæk	Komm.	549	632	481	22	0	129
Ullerup Bæk	Selveje	168	196	156	0	0	40
Ullerup Bæk	Privat	212	212	112	0	0	100
Alle		2.963	3.400	2.873	35	65	427

Bem.: (*) S, K og P fortæller om der er S= selvejende pladser, K= kommunale pladser samt P= private pladser.

Forsyningsikkerheden

Fredericia Kommune skal sikre det nødvendige antal pladser til dækning af efterspørgslen efter daginstitutionspladser. Ved at medregne selvejende og private dagtilbud har Fredericia Kommune det nødvendige antal pladser til at dække efterspørgslen, hvilket fremgår af nedenstående tabel:

- Kommunalt mangler mellem 601-1033 pladser for at være "selvforsynende" (punkt 1 med rød farve).
- Selvejende daginstitutioner udbyder 524 pladser. Korrigeret for disse pladser mangler der fortsat mellem 77 og 509 pladser årligt i perioden for at kunne dække efterspørgslen (punkt 2 gul farve).
- Indregnet 638 private pladser, har Fredericia Kommune overskud af daginstitutionspladser (se punkt 3).
- Under de nuværende forudsætninger, er der ledig kapacitet i hele perioden.

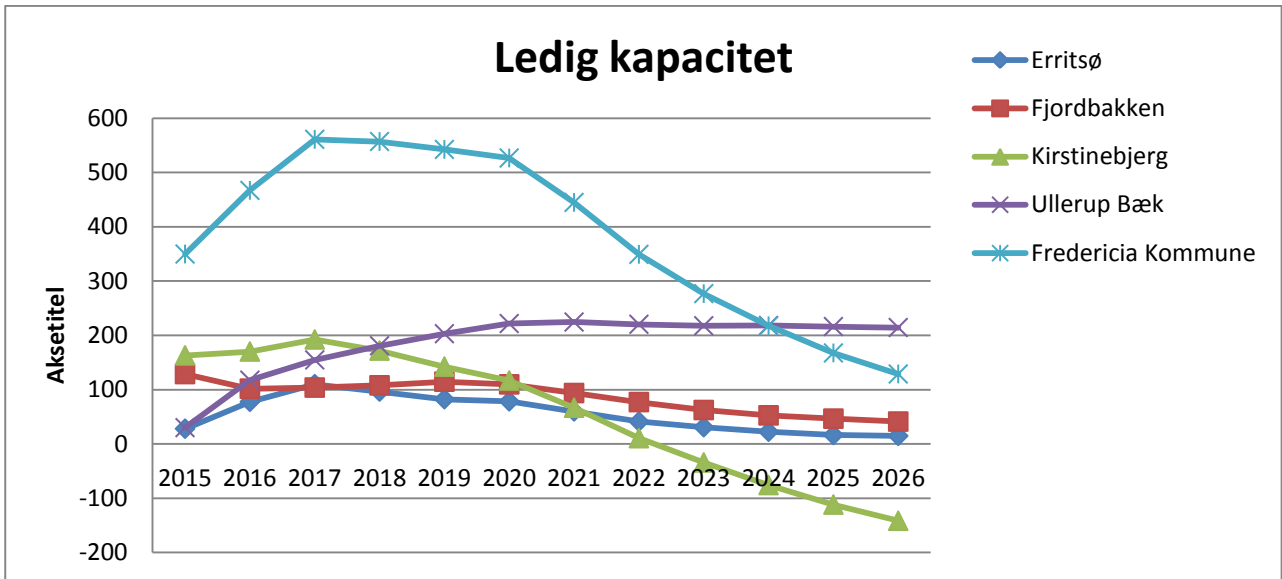
Forsyningsikkerhed	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Samlet behov for pladser	3050	2933	2839	2843	2858	2873	2955	3051	3123	3183	3232	3271
- heraf kommunale pladser	2.238	2.238	2.238	2.238	2.238	2.238	2.238	2.238	2.238	2.238	2.238	2.238
Manglende pladser (1)	812	695	601	605	620	635	717	813	885	945	994	1033
+ Selvejende pladser	524	524	524	524	524	524	524	524	524	524	524	524
Manglende pladser (2)	288	171	77	81	96	111	193	289	361	421	470	509
+ Private pladser	638	638	638	638	638	638	638	638	638	638	638	638
Ledig kapacitet (3)	-350	-467	-561	-557	-542	-527	-445	-349	-277	-217	-168	-129

Det skal bemærkes, at den ledige kapacitet i nogen grad er teoretisk. Det skyldes flere årsager:

- Såfremt den private dagpleje ikke udnyttes, vil antallet af ledige pladser falde.
- Skønsmæssigt anvendes 50 private pladser ikke.

Ledig kapacitet

Der vil være ledig kapacitet i alle dele af byen i varierende grad. Kirstinebjerg vil som eneste område opleve mangel på pladser omkring år 2022. Behovet for pladser stiger i takt med udvikling af Fredericia C.

Særlige forhold

Pasningsfrekvens

Pasningsfrekvensen er et udtryk for, hvor stor en andel af en årgang, der passes:

- Generelt har andelen af passede børn har været stigende de sidste 5 år.
- Andelen af 0 årige børn har været stigende de senere år – typisk 18-20 % af årgangen
- Andelen af 1 årige børn ligger omkring 91-92 %
- Andelen af 2-5 årige har en høj efterspørgsel – i gennemsnit 98-99 %
- Andelen af 6 årige ligger stabilt omkring 3,5-4,0 % - det er børn, der profiterer af udskudt skolegang.

Glidende overgang

Glidende overgang har til formål at udjævne personaleforbruget i daginstitutionerne hen over året. Det sker ved at 260 børn forlader deres dagtilbud for at overgå til skolevæsenet – fra marts til maj måned.

Såvel kommunale som private skoler tilbyder glidende overgang.

Andre forudsætninger

KUBEN-rapporten¹, som er seneste uafhængige analyse af dagtilbudsområdet kapacitet, oplister en række forudsætninger, som fortsat danner grundlag for kapacitetstilpasninger:

1. **Dagplejens andel** af den samlede pasningskapacitet **vil falde**.
2. **Pasningskapaciteten skal være fleksibel** – kravet om 100 % belægning i alle daginstitutioner forudsætter så høj grad af fleksibilitet i pladsudbuddet som muligt.
3. **Daginstitutionernes størrelse er optimal med 7 til 8 fleksgrupper**, dvs. med mellem 154-176 pladser. Dette svarer typisk til mellem 99 og 143 børn i disse institutioner under fuld udnyttelse.
4. **Pasningsområderne skal være selv bærende** - udbud og efterspørgsel skal passe sammen. Så kan børn passes i lokalområdet, og forældre kan minimere transporttiden til institution.

Særligt punkt 2 har betydning i forhold til to punkter:

- Efterspørgselsfaktoren: Ved manglende fleksibilitet skal enkelte børn eventuelt placeres i institutioner mod deres ønske for at sikre 100 % belægning i alle institutioner.
- Udbudsfaktoren: Der skal eventuelt nedjusteres i antallet af fleksible pladser for at fylde ufleksible institutioner af hensyn til 100 % belægning i alle institutioner. Dette afhænger af den konkrete efterspørgsel.

¹ Kuben-rapporten fra 2008 er en plan for ud- og ombygning i den samlede institutionsmasse. Den blev udarbejdet af Kuben Management.